

POSTANOWIENIE

27 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Monika Koba

na posiedzeniu niejawnym 27 czerwca 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa Banku spółki akcyjnej w W.
przeciwko D. K.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Banku spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z 30 listopada 2022 r., I ACa 335/22,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu w postępowaniu kasacyjnym z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia powodowi odpisu niniejszego postanowienia do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 30 listopada 2021 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie uchylił w całości nakaz zapłaty z 28 maja 2019 r. i powództwo Banku spółki akcyjnej w W. przeciwko pozwanemu D. K. o zapłatę kwoty 491 523,27 zł z odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 17 listopada 2017 r. tytułem niespłaconego

zadłużenia po wypowiedzeniu umowy kredytu indeksowanego do franka szwajcarskiego oddalił i orzekł o kosztach procesu.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie wyrokiem z 30 listopada 2022 r. - orzekając na skutek apelacji powoda - oddalił apelację i orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez powoda. Skarżący we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powołał się na przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. (we wniosku omyłkowo wymieniono art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.)

Zdaniem skarżącego w sprawie występują istotne zagadnienia prawne sprowadzające się do odpowiedzi na pytania: (1) „W jakim zakresie Sądy powinny brać pod uwagę konieczność zachowania równowagi pomiędzy wagą naruszenia i jej potencjalnymi skutkami, a konsekwencjami dla obu stron przyjętego przez Sąd rozwiązania, w szczególności w kontekście nadużycia prawa, zasady równości prawa, proporcjonalności - adekwatności konsekwencji dla stron do rzeczywistych zarzucanych bankowi naruszeń, zgodności z zasadami współżycia społecznego?; (2) „Czy art. 6 ust. 1. oraz art. 7 ust. 1 Dyrektywy 93/13/EWG, art. 385¹ § 2 k.c., a także zasada równoważności, proporcjonalności i skuteczności prawa, sprzeciwia się temu aby po stwierdzeniu warunku nieuczciwego dotyczącego ustalania kursu waluty w umowie kredytu indeksowanego, w sytuacji, w której kredytobiorca ma możliwość na mocy ustawy lub umowy do spełnienia świadczenia bezpośrednio w walucie obcej, treść łączących strony zobowiązań ustalona została w oparciu o świadczenie możliwe do spełnienia, tj. bezpośrednio w walucie obcej?; (3) „Czy system ochrony praw konsumenta, przewidziany w Dyrektywie 93/13 i implementowany do polskiego porządku prawnego w szczególności poprzez art. 385¹ k.c., obejmuje swoim zakresem również konsumentów, którzy nie są dostatecznie uważni i rozsądni, nie zapoznają się z treścią przedstawionego projektu umowy oraz przedstawionych im oświadczeń i pouczeń lub nie dążą do wyjaśnienia ich treści, jeżeli ich nie rozumieją?” (4) „Czy w świetle art. 69 ustawy Prawo bankowe oraz art. 353¹ k.c., w przypadku stwierdzenia przez Sąd niezwiązania konsumenta normą zawartą w umowie kredytu indeksowanego do

kursu waluty obcej, regulującą odesłanie do konkretnego źródła pochodzenia kursu walutowego (kursu kupna i sprzedaży, tzw. klauzula spreadu), dopuszczalne jest stwierdzenie przez Sąd upadku umowy, w przypadku, w którym strony uregulowały swoje stosunki prawne, zgodnie z istotą zasady swobody umów, przy jednoczesnym braku podstaw do ogólnego wyłączenia dopuszczalności wprowadzenia klauzuli indeksacyjnej do umowy?"; (5) „Czy sposób, w jaki postanowienie umowne było stosowane (wykonywane), już po zawarciu stosunku prawnego, może mieć znaczenie dowodowe, tzn. służyć wykazaniu tezy o braku niedozwolonego charakteru (abuzowności) tego postanowienia umownego, według stanu na dzień zawarcia umowy?"; (6) „Czy w toku kontroli incydentalnej abuzowności postanowień umowy, pod kątem ich jednoznaczności, zgodności z dobrymi obyczajami oraz występowania rażącego naruszenia interesu konsumenta, jak również przy ocenie ewentualnych skutków abuzowności, w kontekście zasad proporcjonalności, równości i pewności prawa, wynikających z Konstytucji oraz celami Dyrektywy 93/13/EWG w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich i polskich przepisów implementujących Dyrektywę 93/13, Sąd ma obowiązek brania pod uwagę indywidualnych okoliczności dotyczących danego stosunku prawnego; (7) „Czy stwierdzenie przez Sąd niezwiązania konsumenta normą, zawartą w umowie kredytu indeksowanego do kursu waluty obcej, regulującą odesłanie do konkretnego źródła pochodzenia kursu walutowego (kursu kupna i sprzedaży, tzw. klauzula spreadu), skutkuje również niezwiązaniem konsumenta normą, zgodnie z którą wartość wzajemnych świadczeń uzależniona jest od kursu waluty obcej (tzw. klauzula ryzyka) oraz czy niezwiązanie konsumenta klauzulą ryzyka skutkuje upadkiem umowy?".

Ponadto – w ocenie skarżącego - w sprawie istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, tj. art. 385¹ § 1 k.c. w zw. z art. 65 § 1 i § 2 k.c. w celu rozstrzygnięcia wątpliwości i usunięcia związanej z nimi rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych przez udzielenie odpowiedzi na następujące pytania: (a) czy interpretację pojęcia „postanowienie umowy" należy rozumieć rozszerzająco jako całą jednostkę redakcyjną i obejmować nim automatycznie całą klauzulę uznaną za abuzowną, nawet, jeśli faktycznie zarzut abuzowności dotyczy

tylko jednego z unormowanych w danym postanowieniu aspektów, czy też zakres niezwiązania postanowieniem w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. powinien zostać ograniczony wyłącznie do tej części postanowienia i tego aspektu, który był przedmiotem badania pod względem abuzywności i niewątpliwie był objęty zgodnym zamiarem i świadomością konsumenta zawierającego umowę?; (b) czy dokonując oceny w przedmiocie skutków abuzywności, Sąd powinien wziąć pod uwagę brzmienie przepisów prawa materialnego na dzień zamknięcia rozprawy, czy też na dzień zawarcia Umowy, mając na względzie cel przepisów regulujących skutki abuzywności oraz przepisów dyspozytywnych umożliwiających dokonanie wykładni w tym zakresie (art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 385¹ § 2 k.c., w zw. z art. 3 k.c. w zw. z art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 Dyrektywy 93/13)?.

Pozwany w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej mu przez adwokata z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją

sądową i nie jest jego rolą usuwanie błędów w zakresie wykładni i stosowania prawa w każdej indywidualnej sprawie.

W judykaturze Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, że wskazanie przyczyny określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nakłada na skarżącego obowiązek przedstawienia zagadnienia o charakterze abstrakcyjnym wraz z argumentami prowadzącymi do rozbieżnych ocen prawnych, wykazania, że nie zostało ono rozstrzygnięte w dotychczasowym orzecznictwie, a wyjaśnienie go ma istotne znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw, przyczyniając się do rozwoju prawa (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151).

Oparcie natomiast wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć. Nie istnieje przy tym istotne zagadnienie prawne ani potrzeba wykładni przepisów prawa, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia oraz wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (zob. m. in. postanowienia Sądu Najwyższego z 17 marca 2015 r., I PK 4/15, niepubl.; z 23 kwietnia 2015 r., I CSK 691/14, niepubl.; i z 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, niepubl.).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia tych wymagań, problematyka, na którą wskazuje skarżący, była bowiem wielokrotnie przedmiotem wypowiedzi w nowszym orzecznictwie Sądu Najwyższego – w odniesieniu do zbliżonych treści umów kredytowych indeksowanych do franka szwajcarskiego - a powód przekonująco nie wykazał, by istniała potrzeba ponownej wypowiedzi Sądu Najwyższego w tym przedmiocie. Nie wykazał także, zwłaszcza w kontekście orzecznictwa TSUE i najnowszego orzecznictwa Sądu Najwyższego, by aktualnie istniały poważne rozbieżności w orzecznictwie w kwestiach

poruszonych we wniosku. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy zajmował się już wielokrotnie identycznie lub podobnie sformułowanymi wnioskami pozwanego na etapie przedsądu nie dzieląc jego stanowiska o istnieniu podstaw do przyjęcia skarg kasacyjnych do rozpoznania ze względu na sformułowane w nich zagadnienia prawne i wątpliwości orzecznicze.

Przyjęcie skargi do rozpoznania nie uzasadnia zagadnienie pierwsze. W orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje bowiem pogląd, że przyjęcie skutku w postaci upadku umowy – jako konsekwencji wystąpienia w umowie klauzul abuzywnych - nie koliduje z zasadą proporcjonalności sankcji i pewności prawa, skoro jest to efekt stosowania przez bank praktyki, w ramach której określał jednostronnie wysokość zobowiązania po zawarciu umowy oraz przez zaniechanie obowiązku informacyjnego narażał kredytobiorców na nieograniczone ryzyko walutowe. Stwierdzenie nieważności umowy mieści się przy tym w zakresie sankcji, jaką Dyrektywa 93/13 przewiduje w związku z wykorzystywaniem przez przedsiębiorcę nieuczciwych postanowień umownych. Uzupełnienie umowy przez sąd i dokonanie zmiany treści abuzywnego postanowienia mogłoby zagrażać realizacji długoterminowego celu ustanowionego w art. 7 Dyrektywy 93/13, prowadząc do wyeliminowania zniechęcającego skutku wywieranego na przedsiębiorców przez zwykły brak stosowania takich warunków wobec konsumentów. Byliby oni w ten sposób zachęceni do stosowania nieuczciwych warunków, wiedząc, że nawet gdyby miały być one uznane za bezskuteczne, to umowa mogłaby zostać uzupełniona w niezbędnym zakresie przez sąd krajowy, co pozostałoby bez wpływu na jej ważność i bez istotnego uszczerbku dla ich interesów (zob. m.in. wyroki TSUE z 14 czerwca 2012 r., C-618/10 Banco Español de Crédito SA; z 30 kwietnia 2014 r., C 26-13, Árpád Kásler, Hajnalka Káslerné Rábai przeciwko OTP Jelzálogbank Zrt; z 26 marca 2019 r., C-70/17 i C-179/17, Abanca Corporación Bancaria SA i Bankia SA oraz wyroki Sądu Najwyższego z 27 listopada 2019 r., II CSK 483/18 i z 28 lipca 2023r., II CSKP 611/22, niepubl.).

Zagadnienie drugie nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, skoro z podstawy faktycznej rozstrzygnięcia nie wynika by kredytobiorca mógł od początku, bez zgody kredytodawcy, na mocy umowy lub ustawy spłacać raty kredytu

bezpośrednio w walucie indeksacji tj. bez zastosowania kursów pochodzących z tabeli Banku.

Przyjęcia skargi do rozpoznania nie uzasadnia zagadnienie trzecie. Obowiązkowi przedsiębiorcy, którego naruszenie może prowadzić do stwierdzenia abuzywności postanowienia umownego nie odpowiada bowiem obowiązek konsumenta poczynienia wszystkich starań by zapobiec powstaniu takiego skutku, wypaczałoby to bowiem istotę ochrony konsumenckiej (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 4 lipca 2023 r., I CSK 3526/22 i orzecznictwo przytoczone w jego uzasadnieniu).

Problemy sprecyzowane w zagadnieniu czwartym dotyczące dopuszczalności stwierdzenia upadku umowy w przypadku wystąpienia w niej jedynie abuzywnych klauzul *spreadowych* nie występują w sprawie, skoro Sąd Apelacyjny stwierdził w niej abuzywność zarówno klauzuli kursowej jak i klauzuli ryzyka walutowego, w związku z nie dopełnieniem przez powoda obowiązków informacyjnych w zakresie ekspozycji pozwanego na nieograniczone ryzyko walutowe.

Przyjęcia skargi do rozpoznania nie uzasadnia zagadnienie piąte oraz wątpliwości orzecznicze sformułowane w punkcie 2 b. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto bowiem, że oceny czy postanowienie umowne jest niedozwolone (art. 385¹ § 1 k.c.) dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy. Przepis ten jest bowiem instrumentem kontroli treści umowy a przedmiotem oceny jest treść normatywna postanowienia umownego a jej punktem odniesienia – sposób oddziaływania postanowienia na prawa i obowiązki konsumenta. Sankcje będące konsekwencją abuzywności postanowień umownych działają ze skutkiem *ex tunc*, co oznacza, że zdarzenia o charakterze następczym w stosunku do daty zawarcia umowy zawierającej klauzule abuzywne – z wyjątkiem woli konsumenta – pozostają bez znaczenia dla takiego charakteru postanowień umownych.

Wykładnia art. 385¹ § 1 zdanie pierwsze k.c. nie stwarza zatem podstaw do przyjęcia, że w ramach oceny abuzywności postanowienia istotny jest sposób jego stosowania przez przedsiębiorcę. Decydujące znaczenie ma to, w jaki sposób postanowienie kształtuje prawa i obowiązki konsumenta. W konsekwencji bez

znaczenia jest to, czy abuzywne postanowienia umowne przynosiły skarżącemu nieuzasadnione korzyści i czy opierał się na powszechnej i utrwalonej praktyce bankowej.

Przyjęcie skargi do rozpoznania nie uzasadnia także zagadnienie szóste. Przestankami stwierdzenia abuzywności klauzuli umownej są bowiem brak indywidualnego uzgodnienia postanowienia umownego, jego sprzeczność z dobrymi obyczajami oraz rażące naruszenie interesów konsumenta. Stwierdzenie abuzywności nie jest natomiast uzależnione od badania indywidualnych cech konsumenta, takich jak poziom jego wykształcenia, zakres doświadczenia, jest to bowiem pozbawione znaczenia z punktu widzenia art. 22¹ k.c. Dla oceny abuzywności postanowień umownych nie ma także znaczenia przyczyna zawarcia przez kredytobiorcę umowy, sposób jej wykonywania czy interes banku, który w relacji z konsumentem stosował klauzule niedozwolone, a także ekwiwalencja świadczeń spełnianych przez konsumenta na podstawie klauzuli abuzywnej oraz świadczeń, które spełniałby na podstawie innej umowy zawartej z tym samym bankiem. Poza zakresem oceny pozostaje także czy konsument faktycznie poniósł straty w toku wykonywania umowy oraz czy miał faktyczną alternatywę pozwalającą na zawarcie umowy bez abuzywnych postanowień (zob. m.in. uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 20 listopada 2015 r., III CZP 17/15 i z 20 czerwca 2018 r., III CZP 29/17, OSNC 2019, nr 1, poz. 2 oraz orzecznictwo TSUE przytoczone w jej uzasadnieniu).

Brak również związku między zagadnieniem siódmym a wiążącą Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym podstawą faktyczną zaskarżonego orzeczenia. Sądy *meriti* przyjęły bowiem, że w umowie łączącej strony abuzywne są nie tylko klauzule *spreadu* ale także ryzyka walutowego. Niezależnie od powyższego podkreślenia wymaga, że w aktualnym orzecznictwie TSUE rozróżnia się abuzywność postanowień dotyczących kryteriów przeliczania waluty krajowej na walutę indeksacji (klauzule kursowe, *spreadowe*), od klauzul ryzyka walutowego, dotyczących obciążenia konsumenta negatywnymi następstwami deprecjacji waluty krajowej, jako kompensata za korzystniejszą stopę procentową (zob. m.in. wyroki z 20 września 2017 r., C- 186/16, Ruxandra Andruțiu i in. Banca Românească; z 22 lutego 2018 r., C-119/17; z 20 września 2018 r., C – 51/17, OTP Bank Nyrt. I

in. przeciwko Terez Illyez i in.). W nowszym orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono natomiast, że klauzula ryzyka walutowego nie może funkcjonować bez klauzuli kursowej określającej przeliczenie zobowiązań stron celem ustalenia wysokości ich świadczenia. Z kolei klauzula *spreadowa* nie ma racji bytu w umowie, w której nie zastosowano mechanizmu indeksacji i wynikającej z niego narażenia konsumenta na ryzyko kursowe. W konsekwencji stwierdzono, że klauzule przeliczeniowe i klauzule ryzyka walutowego składające się na przyjęty w umowach kredytowych mechanizm waloryzacji - są ze sobą ściśle powiązane, a ich rozszczępienie jest zabiegiem sztucznym (zob. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z 27 listopada 2019 r., II CSK 483/18, OSP 2021, z. 2, poz. 7; z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18, OSNC-ZD 2021, z. B, poz. 20; z 10 maja 2022 r., II CSKP 285/22, niepubl.; z 13 maja 2022 r., II CSKP 464/22, niepubl.; z 8 listopada 2022 r., II CSKP 1153/22, niepubl.; z 26 stycznia 2023 r., II CSKP 722/22, niepubl.; z 20 lutego 2023 r., II CSKP 809/22, niepubl.; i z 18 kwietnia 2023 r., II CSKP 1511/22, niepubl.).

Przyjęcia skargi do rozpoznania nie uzasadniają wątpliwości wykładnicze sformułowane w punkcie 2 a dotyczące interpretacji pojęcia „postanowienie umowy”. Kwestia bowiem, czy warunek umowny ma na tyle odrębny charakter, że może podlegać samodzielnemu badaniu w płaszczyźnie abuzywności, dotyczy oceny konkretnej umowy, co nie spełnia warunków przesłanek kasacyjnych na których skarżący opiera wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania, tak postawiony problem nie ma bowiem charakteru abstrakcyjnego i powinien być rozstrzygany w okolicznościach konkretnej sprawy.

Zaznaczenia także wymaga, że w aktualnym orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje pogląd, że zastrzeżone w umowie kredytu klauzule kształtujące mechanizm indeksacji określają główne świadczenia stron, co ma istotne znaczenie dla możliwości utrzymania umowy w mocy po ich wyeliminowaniu. Odnoszą się one bowiem bezpośrednio do elementów przedmiotowo istotnych umowy kredytu bankowego, a zatem do oddania i zwrotu sumy kredytowej, której wysokość wprost kształtują. Również w orzecznictwie TSUE uznaje się, że klauzule ryzyka walutowego, które wiążą się z obciążeniem kredytobiorcy (konsumenta) ryzykiem zmiany kursu waluty i związanym z tym

ryzykiem zwiększenia kosztu kredytu, określają główne świadczenia stron (zob. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z 4 kwietnia 2019 r., III CSK 159/17; z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18; z 30 września 2020 r., I CSK 556/18; z 24 lutego 2022 r., II CSKP 45/22, niepubl., a także wyroki TSUE z 3 października 2019 r., C – 260/18, K.J. Dziubak przeciwko Raiffeisen Bank International AG; z 10 czerwca 2021 r., C-776/19-C-782-19, VB i inni przeciwko BNP Paribas Personal Finance SA oraz AV i in. przeciwko BNP Paribas Personal Finance SA, Procureur de la République).

Z tych względów – uznając, że argumentacja przedstawiona we wniosku w zestawieniu z przywołanym orzecnictwem Sądu Najwyższego oraz orzecnictwem unijnym - nie stwarza podstawy do kolejnej wypowiedzi Sądu Najwyższego w przedstawionej przez skarżącego problematyce, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 oraz art. 98 § 1¹ k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015, poz. 1800, ze zm.) obciążając powoda – stosownie do wyniku rozstrzygnięcia w postępowaniu kasacyjnym - kosztami uzyskanej przez pozwanego pomocy prawnej z urzędu.

[SOP]

[ms]